

PRZEDSIĘBIORSTWA W PROCESIE ZMIAN

redakcja naukowa
Jerzy Paszkowski

PRZEDSIĘBIORSTWA W PROCESIE ZMIAN

PRZEDSIĘBIORSTWA W PROCESIE ZMIAN

redakcja naukowa

Jerzy Paszkowski

OFICyna WYDAWNICZA POLITECHNIKI BIAŁOSTOCKIEJ

BIAŁYSTOK 2022

Recenzenci:

prof. dr hab. Robert Ciborowski
dr hab. Agata Lulewicz-Sas

Korekta językowa:

Ewa Krzycka

Projekt okładki:

Marek Owieczko

Redakcja techniczna, skład:

Marta Dawidziuk

Wydanie sfinansowano ze środków WSFiZ w Białymstoku.

Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania w Białymstoku
ul. Ciepła 40, 15-472 Białystok

© Copyright by Politechnika Białostocka, Białystok 2022; Wyższa Szkoła Finansów
i Zarządzania w Białymstoku, Białystok 2022.

ISBN 978-83-67185-09-7

Publikacja jest udostępniona na licencji

Creative Commons Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Bez utworów zależnych 4.0
(CC BY-NC-ND 4.0)

Pełna treść licencji dostępna na stronie creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode.pl

Druk:

PPH Remigraf sp. z o.o.

Oficina Wydawnicza Politechniki Białostockiej

ul. Wiejska 45C, 15-351 Białystok

e-mail: oficina.wydawnicza@pb.edu.pl

www.pb.edu.pl

SPIS TREŚCI

WSTĘP	7
-------------	---

Część I. GLOBALIZACYJNE I CYFROWE UWARUNKOWANIA TRANSFORMACJI PRZEDSIĘBIORSTW

Piotr Pysz	
PRZEDSIĘBIORSTWO I JEDNOSTKA LUDZKA W RAMACH ŁADU SPOŁECZNEJ GOSPODARKI RYNKOWEJ (SGR)	11
Ahmet Niyazi Özker	
OECD COUNTRIES' CAPITAL STOCK CHANGES AND THE MACRO EFFECTS OF REGIONAL INVESTMENT IN THE LAST PERIOD.....	31
Jan Klimek	
TECHNOLOGIE CYFROWE NA RYNKU PRACY – WYZWANIEM DLA MŚP	51
Stanisław Łobejko	
PLATFORMOWA TRANSFORMACJA MODELU BIZNESOWEGO FIRMY	69
Piotr Adamczewski	
WEKTORY ZAGROŻEŃ REALIZACJI TRANSFORMACJI CYFROWEJ W POLSKICH INTELIGENTNYCH PRZEDSIĘBIORSTWACH	93
Radosław Galicki	
STAN ZAGROŻENIA EPIDEMICZNEGO I STAN EPIDEMII A PRAWO PRACY I DIALOG SPOŁECZNY W ZAKŁADZIE PRACY ...	111

Część II. PODLASKIE PRZEDSIĘBIORSTWA W PROCESIE ZMIAN

Edyta Brzozowska, Anna Iwacewicz-Orłowska	
WPŁYW PANDEMII COVID-19 NA FUNKCJONOWANIE MŚP W MIEŚCIE BIAŁYSTOK I POWIECIE BIAŁOSTOCKIM	133
Adam E. Szczepanowski	
BARIERY TWORZENIA I WDRAŻANIA INNOWACJI W PRZEDSIĘBIORSTWACH WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO	153
Karol Kowalewski	
PRACA ZDALNA – DOŚWIADCZENIA MENEDŻERÓW Z REGIONU PÓŁNOCNO-WSCHODNIEJ POLSKI	173

Maciej Stanisław Wiatr, Jolanta Łuczaj	
KONDYCJA FINANSOWA KLUCZOWYCH PRZEDSIĘBIORSTW	
SEKTORA MLECZARSKIEGO PODLASIA. PRÓBA ANALIZY	
PORÓWNAWCZEJ	189
Jerzy Paszkowski, Wioleta Grzybowska	
PERSPEKTYWY I WYZWANIA W PROCESACH ZARZĄDZANIA	
MAŁYMI I ŚREDNIMI PRZEDSIĘBIORSTWAMI BRANŻY	
SPOŻYWCZEJ	211
Magdalena Wiśniewska	
ANALIZA SEKTORA KREATYWNEGO W POLSCE PÓŁNOCNO	
-WSCHODNIEJ W LATACH 2016-2020	225

WSTĘP

Problematyka dotycząca zmian w zarządzaniu przedsiębiorstwami jest chyba najczęściej poruszaną w badaniach, analizach i publikacjach, zarówno w przeszłości, jak i obecnie. Wynika to z ciągłej aktualności oraz konsekwencji zmian dla funkcjonowania przedsiębiorstw. Konsekwencje te w oczywisty sposób oddziałują na wszystkich interesariuszy, zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz każdej transformującej się organizacji. Pośrednio ma to również wpływ na rozwój gospodarczy i jego uwarunkowania w skali lokalnej, czasem regionalnej, a niekiedy nawet krajowej czy międzynarodowej.

Zmiany są jednak przede wszystkim podstawą funkcjonowania i rozwoju przedsiębiorstw, a często warunkiem ich przetrwania. Dotyczy to w zasadzie każdego rodzaju zmian niezależnie od klasyfikacji i szybkości, czy podmiotu będącego źródłem zmiany.

Szczególnego znaczenia nabierają zmiany w zarządzaniu w okresach nietypowych, na przykład kryzysowych, w tym w szczególności powodowanych pandemią. Okres ostatnich dwóch lat pokazał jak kruche mogą być systemy i procesy zarządcze, zarówno w skali makroekonomicznej, jak i wewnątrz przedsiębiorstw. Uwypakował również potrzebę sprawnych i skutecznych instytucji i elit rządzących poczynając od skali międzynarodowej na wewnątrz każdej organizacji kończąc. Nałożenie się kryzysów na procesy globalizacyjne, cyfryzacyjne, zmiany technologiczne, ekologiczne tworzy ciągle i coraz większe wyzwania, przed którymi stoją nie tylko systemy gospodarcze, ale i całe społeczeństwa. Szczególnie jednak powyższa sytuacja widoczna jest w funkcjonowaniu i zmianach w zarządzaniu przedsiębiorstwami.

Okres pandemii stworzył konieczność nietypowych ograniczeń, ale i szans wynikających z powstałej sytuacji. Kryzysy przewartościowują wiele dotychczasowych doświadczeń i wzorców zarządzania oraz postaw pracowniczych i zachowań konsumentów. Pod ich wpływem kształtują się nowe rozwiązania, które mają wpływ nie tylko na przedsiębiorstwa, ale także na całą gospodarkę i sytuację społeczną w regionie. Teraźniejszość i przyszłość pokaże na ile te rozwiązania będą skuteczne, przedsiębiorcze, innowacyjne i względnie trwałe.

Niniejsza publikacja stanowi jeden z głosów w dyskusjach nad zmianami w zarządzaniu współczesnymi przedsiębiorstwami. Nie jest możliwe odniesienie się do wszystkich aspektów, procesów i uwarunkowań zarządzania zmia-

nami w żadnej, nawet najobszerniejszej publikacji. Autorzy z reguły skupiają się zatem na obszarach i procesach, które są ich przedmiotem zainteresowań a ze zmianami w zarządzaniu są związane. Podobnie jest w tej publikacji.

Monografia składa się z dwóch głównych części, które liczą po sześć rozdziałów.

Pierwsza część monografii dotyczy różnych uwarunkowań procesów zmian (globalizacyjne, socjalne, cyfryzacyjne, prawne). W trzech rozdziałach Autorzy koncentrują się głównie na szeroko pojętym obszarze cyfryzacji osadzonym w realiach współczesnych przedsiębiorstw, ale również i całych gospodarek. Zarówno przedsiębiorstwa jak i gospodarki mają zaś powiązania międzynarodowe, a także tradycje oraz własną kulturę i prawo, o czym stanowią trzy kolejne rozdziały w części pierwszej. Wewnętrzne zmiany w zarządzaniu realizowane są więc w określonych uwarunkowaniach tworząc z jednej strony szanse i wyzwania, z drugiej zaś trudności i koszty związane z problemami wdrożeniowymi wynikającymi z wykorzystywania nowych rozwiązań.

Druga część monografii dotyczy wewnętrznych zmian w zarządzaniu przedsiębiorstwami funkcjonującymi na terenie województwa podlaskiego. Autorzy wskazują na bardzo różną problematykę zmian i ewolucji przedsiębiorstw w ostatnim okresie. Analizie poddano zarówno sektory (mleczarski, spożywczy, kreatywny), jak i same przedsiębiorstwa w aspekcie ich innowacyjności, finansów czy rozwiązań w czasie pracy i ich skuteczności.

Praca nie aspiruje do pełnego, czy nawet szerokiego spojrzenia na problematykę zmian w zarządzaniu. Jest raczej jednym z wielu opracowań, które w założeniach i ambicjach autorów ma przyczyniać się do sprawniejszego zarządzania opierając się między innymi o analizy i wnioski z przeprowadzonych badań.

Jerzy Paszkowski

(...) Autorzy obejmują znaczny zakres analizowanych zagadnień, poczynawszy od kwestii metodologicznych, uwarunkowania funkcjonowania gospodarki i przedsiębiorstw, konkurencji, funkcjonowania rynków i szereg innych kwestii gospodarczych. Takie ujęcie z punktu widzenia czytelnika jest o tyle korzystne, że znajdzie w tym opracowaniu wiele wątków, które mogą być nie tylko poznawcze, ale i stanowić inspirację do badań. Jest także niewątpliwym wyrazem znajomości poszczególnych kwestii przez autorów i czyni niektóre elementy pracy bardzo ciekawymi samymi w sobie, nawet w oderwaniu od kontekstu całej pracy (...)

Prof. dr hab. Robert Ciborowski (UwB)

(...) monografia składa się z 12 rozdziałów obejmujących powiązane ze sobą zagadnienia wpisujące się w szeroko rozumianą problematykę funkcjonowania przedsiębiorstw w procesie zmian. Podział testu zasadniczego na dwie części (...) z korzyścią wpłynął na spójność całej monografii (...) Monografia tworzy logiczną, dobrze przemyślaną i uporządkowaną całość związaną z tematyką opracowania (...) i stanowi wartościowe opracowanie (...)

Dr hab. Agata Lulewicz-Sas (SGH)